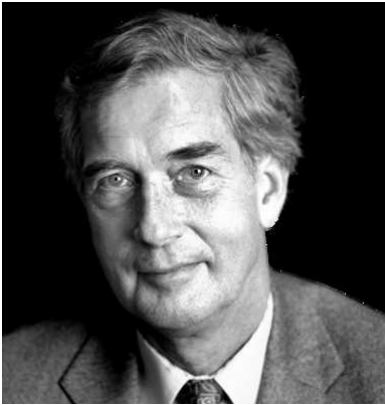


Acupunctuur en yoga horen thuis bij de arts



**Ja: Hans Jeekel, Emeritus
hoogleraarchirurgie ErasmusMC.**



Nee: Aliëtte Jonkers, Medisch journalist.

ANNA VAN DEN BREEMER

Hans Jeekel:

'Nederlandse artsen moeten behandelingen als chiropractie, meditatie, acupunctuur en voedingssupplementen een kans geven en integreren in de reguliere zorg. Let op: dat geldt alleen voor complementaire zorg waarvan bewezen is dat het werkt. Je ziet dat er steeds meer studies komen waaruit blijkt dat sommige vormen van alternatieve zorg wel degelijk zinvol kunnen zijn.

'Patiënten maken in toenemende mate gebruik van homeopathie, muziektherapie en mindfulness. Een recente studie onder patiënten

met chronische gewrichtsklachten laat zien dat dit maar liefst 86 procent is. Je kunt spreken van een wildgroei. Niet alle behandelingen werken en dus moeten we het kaf van het koren scheiden.

'Daarom gaat ZonMw inventariseren wat er wordt gebruikt en wat werkt. Hiervoor zullen we alle onderzoeken uit de wetenschappelijke literatuur naast elkaar leggen, als een soort meta-analyse. Dat wordt een hele klus, maar wel een nuttige.

'Het rapport dat ZonMw heeft uitgebracht, is niet bedoeld om mensen aan de kruidenmiddeltjes te krijgen. Sterker nog: zelf schat ik de kans groot dat de uitkomst van het onderzoek zal zijn dat 80 à 90 procent van de complementaire zorg zinvol is. Maar als blijkt dat behandelingen wél goed werken, zal dat zorgkosten besparen. Er zal sprake zijn van minder doorverwijzingen, een kortere opnameduur en minder medicijngebruik.

'De reguliere en alternatieve geneeskunde staan van oudsher lijnrecht tegenover elkaar. Dat is jammer, want ze kunnen elkaar aanvullen. We zien tegenwoordig ook een verschuiving in hoe men denkt over alternatieve zorg. Ze raakt haar voorheen softe imago kwijt. In het Radboudumc is het voor borstkankerpatiënten bijvoorbeeld mogelijk deel te nemen aan een mindfulnessprogramma.

'Als chirurg kom ik uit de wetenschappelijke hoek. Vroeger werd ik zelfs 'mister evidence' genoemd. Ik ben dus geen aanhanger van alternatieve geneeskunde. Veel mensen die tegen of juist voor alternatieve geneeskunde zijn, zijn te fundamentalistisch. Ze geloven sterk dat het niet of wel werkt. Daar gaat het niet om. Je moet met bewijs komen. Dat gaan wij doen.

'De Nederlandse medische wereld is redelijk conservatief. De patiënt vraagt om duidelijkheid, dus dat kun je de arts ook niet kwalijk nemen. Het gevolg is dat er bij behandelaars een grote onzekerheid is over de werking van alternatieve zorg en dus blijven ze er weg. Zo kan het dus komen dat mogelijk nuttige behandelingen, zoals muziektherapie bij sommige ziektebeelden, te snel ter zijde worden geschoven. Dat is jammer en niet nodig.'

Aliëtte Jonkers:

'Onbegrijpelijk dat onderzoeksorganisatie ZonMw pleit voor het toepassen van alternatieve geneeswijzen in de reguliere geneeskunde. Zij stellen daarbij de voorwaarde: alleen als het bewezen effectief is. Dat is nou precies het punt! Het werkt niet. Als het werkt, zou het vallen onder de reguliere zorg.

'In het rapport van ZonMw wordt gesteld dat er nog maar weinig onderzoek is gedaan naar de effectiviteit van alternatieve geneeswijzen. Dat is niet zo. Er zijn miljoenen euro's en vroeger guldens besteed aan vele studies. In het algemeen geldt: hoe beter het onderzoek methodologisch is opgezet, hoe minder bewijs voor alternatieve geneeswijzen.

'Het opmerkelijkste is nog wel dat de heer Jeekels in zijn betoog de bewijslast omdraait: zolang het niet is bewezen, moet alternatieve zorg, zoals homeopathie, een kans krijgen. Dat is zeer onwetenschappelijk. In de geneeskunde wordt juist omgekeerd geredeneerd.

'Dat homeopathie niet werkt en dat chiropractie en acupunctuur niet veilig en niet werkzaam zijn, is bewezen. ZonMw negeert deze onderzoeksresultaten. Eerder kreeg deze organisatie al de

Meester Kackadorisprijs uitgereikt van de vereniging tegen de kwakzalverij, omdat zij de kwakzalverij in Nederland op ongekennde wijze legitimeert.

'ZonMw stelt dat chiropractie en acupunctuur effectief zijn. Dit klopt niet. Sterker nog: dit soort behandelingen kunnen gevaarlijk zijn. Chiropractie kan beroertes veroorzaken. Een ander voorbeeld: vitaminepreparaten. Ook die zijn niet onschuldig. Sommige vitamines werken averechts bij kanker. Bovendien bestaat het gevaar dat patiënten reguliere behandelingen niet af maken wanneer ze in het alternatieve circuit gaan 'shoppen'. Het bekendste voorbeeld is Sylvia Millecam. Baat het niet, dan schaadt het wel.

'ZonMw wil onderzoek doen en dat is goed. Maar is het geld in deze economische tijd niet beter te besteden? Aan kankeronderzoek?

'Voorstanders van alternatieve geneeswijzen zeggen: wat is er op tegen, als het helpt? Het is heel individueel of iets helpt. Het effect is nooit groter dan een placebo. Daar kun je als arts niet op bouwen. Wat mij helpt, is een massage en een glas wijn, maar dat maakt het nog geen geneeskunde. Laat staan dat dit in de aanvullende verzekering moet komen.

'Of de medische wereld te conservatief is? Nee. Het is juist andersom. Homeopathie en acupunctuur zijn in al die duizenden jaren niets veranderd, terwijl de wetenschap als een jong veulen door de lentewei dartelt op zoek naar nieuwe inzichten. De dominee en de kerk hebben we gedag gezegd, maar alternatieve geneeswijzen vormen een nieuwe religie. Dat is prima, maar Hans het is geen wetenschap.'